

Ανανεωμένο Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την Εκπαίδευση Ενηλίκων 2012-14

(A renewed European agenda for adult learning 2012-14)

“Μαθαίνω για καλύτερη ζωή και
καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης”

Ανανεωμένο Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την Εκπαίδευση Ενηλίκων 2012-14

(A renewed European agenda for adult learning 2012-14)

Η σημασία της Εκπαίδευσης Ενηλίκων σήμερα

Η Εκπαίδευση Ενηλίκων σήμερα αποκτά ιδιαίτερη σημασία, αφού μπορεί να επιτρέψει σε όλους τους πολίτες ίση και ισότιμη συμμετοχή σε ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης και να ανταποκριθεί σε προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει σήμερα και στο μέλλον η Ευρωπαϊκή Ένωση όπως:

- Οι πολυάριθμες και ταχύτερες κοινωνικοοικονομικές, δημογραφικές, πολυπολιτισμικές, περιβαλλοντικές και τεχνολογικές αλλαγές,
- Το γεγονός ότι σχεδόν 75 εκατομμύρια ενήλικες στερούνται βασικών δεξιοτήτων ανάγνωσης και γραφής, που καθιστά δύσκολη την εξεύρεση εργασίας και αυξάνει τον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού,
- Το γεγονός ότι περισσότεροι από 6 εκατομμύρια νέοι στην Ευρώπη το 2009 εγκατέλειψαν την εκπαίδευση και την κατάρτιση έχοντας ολοκληρώσει μόλις την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή και χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης και οδηγήθηκαν στην ανεργία (52% όσων είχαν εγκαταλείψει πρόωπα το σχολείο στην ΕΕ ήταν άνεργοι ή βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας)

Η Εκπαίδευση Ενηλίκων:

- Μπορεί να βελτιώσει τις δεξιότητες των ατόμων αλλά και να βοηθήσει στην ανάπτυξη μιας ενεργητικής ιδιότητας του πολίτη και των ικανοτήτων του καθώς και στην ατομική αυτονομία.
- Παρέχει τη δυνατότητα στους ενήλικες να βελτιώσουν την ικανότητα προσαρμογής τους στις αλλαγές που επέρχονται στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία.
- Συμβάλλει ουσιαστικά στην οικονομική ανάπτυξη με την ενίσχυση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της δημιουργικότητας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας
- Αποτελεί μέσο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ή την επανειδίκευση όσων πλήττονται από την ανεργία ή βρίσκονται σε μεταβατική περίοδο στη σταδιοδρομία τους.
- Συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην κοινωνική ένταξη, στη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων, στην ενεργό συμμετοχή στα κοινά, στην ενίσχυση της ιδιότητας του ενεργού πολίτη και στην προσωπική ανάπτυξη.
- Δίνει ευκαιρίες ανάπτυξης των δεξιοτήτων ατόμων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και ατόμων με προσόντα μέσου και υψηλού επιπέδου.

Στρατηγική «Ευρώπη 2020»

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» είναι η αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την ερχόμενη δεκαετία. Στόχος της να καταστεί η ΕΕ, μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία σε έναν μετα-

βαλλόμενο κόσμο. Αυτές οι τρεις αλληλοσυμπληρούμενες προτεραιότητες θα βοηθήσουν την ΕΕ και τα κράτη μέλη να επιτύχουν υψηλά επίπεδα απασχόλησης, παραγωγικότητας και κοινωνικής συνοχής.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» χαρακτηρίζει τη διά βίου μάθηση και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων ως ιδιαίτερα σημαντικά στοιχεία για την αντιμετώπιση της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, της γήρανσης του πληθυσμού και της ευρύτερης οικονομικής και κοινωνικής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η σημερινή πραγματικότητα καταδεικνύει το μείζονα ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η εκπαίδευση ενηλίκων στην εκπλήρωση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», δεδομένου ότι παρέχει τη δυνατότητα - ιδίως στους εργαζομένους με λίγα προσόντα ή μεγαλύτερης ηλικίας - να βελτιώσουν την ικανότητα προσαρμογής τους στις αλλαγές που επέρχονται στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία γενικότερα.

Εκπαίδευση Ενηλίκων και Διά Βίου Μάθηση

Σήμερα κανένας δεν μπορεί να αποκτήσει, κατά τη διάρκεια μόνο της σχολικής ενασχόλησής του, τις γνώσεις εκείνες που θα αρκούν σε όλη του τη ζωή, εφόσον η ταχεία εξέλιξη σε όλα τα επίπεδα απαιτεί συνεχή εκσυγχρονισμό γνώσεων. Η διά βίου μάθηση είναι το κλειδί για την απόκτηση δεξιοτήτων, την επικαιροποίηση και την αναβάθμισή τους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου. Συμβάλλει επίσης στη δημιουργία κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς και στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου εργατικού δυναμικού.

Η Εκπαίδευση Ενηλίκων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της διά βίου μάθησης, η οποία καλύπτει κάθε μαθησιακή δραστηριότητα από την προσχολική ηλικία μέχρι και μετά τη συνταξιοδότηση. Αποτελεί επίσης ζωτικό στοιχείο της αδιάκοπης μαθησιακής πορείας, διότι αφορά ολόκληρο το φάσμα των δραστηριοτήτων επίσημης, ανεπίσημης και άτυπης μάθησης - γενικής ή επαγγελματικής - που ακολουθούν οι ενήλικες μετά την αρχική εκπαίδευση και κατάρτισή τους. Μέσω της Εκπαίδευσης Ενηλίκων όλοι οι ενήλικες μπορούν και πρέπει να επωφελούνται σε σημαντικό βαθμό από τη διά βίου μάθηση.

Παρά τις δυνατότητες που παρέχει η Εκπαίδευση Ενηλίκων, διαμορφώνεται αυξανόμενη συναίνεση ως προς το ότι η Εκπαίδευση Ενηλίκων αποτελεί επί του παρόντος τον αδύναμο κρίκο στην ανάπτυξη των εθνικών συστημάτων διά βίου μάθησης. Η συμμετοχή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη συνεχίζει να μειώνεται, από 9,8% στην κατηγορία του πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών το 2005 σε 9,1% το 2010, οπότε ο στόχος στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020» για άνοδο σε 15% μέχρι το 2020 καθίσταται ακόμη μεγαλύτερη πρόκληση. Στην Κύπρο η συμμετοχή ήταν 7,7% το 2010 ποσοστό που θεωρείται χαμηλό για μια χώρα με υψηλό μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού ενώ ο εθνικός στόχος είναι το ποσοστό αυτό να ανέλθει στο 12% μέχρι το 2020.

Ανανεωμένο Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την Εκπαίδευση Ενηλίκων 2012-14

Στην προσπάθεια να αυξηθεί η συμμετοχή του ενήλικου πληθυσμού στη διά βίου μάθηση και να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που αναφέρθηκαν πιο πάνω, το Συμβούλιο Υπουργών της 28ης Νοεμβρίου 2011 ψήφισε το ανανεωμένο Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο για την Εκπαίδευση Ενηλίκων, το οποίο θα συνεχίσει να συμπληρώνει και να παγιώνει το συντελούμενο έργο στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων βάσει των στρατηγικών στόχων που ορίζονται στο στρατηγικό πλαίσιο «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020».

Το θεματολόγιο πρέπει να εντάσσεται στο πλαίσιο μιας μακροπρόθεσμης θεώρησης για την Εκπαίδευση Ενηλίκων με γενική επιδίωξη την αναβάθμιση του τομέα. Ειδικότερα μεταξύ άλλων τονίζει ότι πρέπει:

- (i) Να διευρυνθούν οι δυνατότητες των ενηλίκων, ανεξαρτήτως φύ-

λου ή προσωπικών και οικογενειακών συνθηκών, ώστε να έχουν πρόσβαση σε ευκαιρίες για μάθηση υψηλής ποιότητας σε οποιαδήποτε στιγμή της ζωή τους, με σκοπό την προαγωγή της προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης, της προσαρμοστικότητας, της απασχολησιμότητας και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά,

- (ii) Να αναπτυχθεί μια νέα προσέγγιση στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων που θα εστιάζεται στα αποτελέσματα της μάθησης και στην προσωπική ευθύνη και στην αυτονομία του εκπαιδευομένου,
- (iii) Να συνειδητοποιήσουν σταδιακά οι ενήλικες ότι η μάθηση αποτελεί συνεχή προσπάθεια για ολόκληρη τη ζωή και ότι πρέπει να εκπαιδεύονται σε τακτά διαστήματα στη ζωή τους, ιδίως σε περιόδους ανεργίας ή αλλαγών στη σταδιοδρομία τους,
- (iv) Να ενθαρρύνεται η ανάπτυξη αποδοτικών συστημάτων επαγγελματικού προσανατολισμού για ολόκληρη τη ζωή, καθώς και ολοκληρωμένων συστημάτων πιστοποίησης της ανεπίσημης και της άτυπης μάθησης,
- (v) Να εξασφαλιστεί η συνεκτική παροχή υψηλής ποιότητας επίσημης και ανεπίσημης εκπαίδευσης και κατάρτισης για ενήλικες, που θα στοχεύει στην απόκτηση βασικών ικανοτήτων ή προσόντων όλων των επιπέδων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων (ΕΠΕΠ), με υποστήριξη από την κοινωνία των πολιτών και τους κοινωνικούς εταίρους, καθώς και από τις τοπικές αρχές,
- (vi) Να ληφθεί μέριμνα για ευέλικτες ρυθμίσεις ανάλογα με τις διάφορες ανάγκες κατάρτισης των ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης στην επιχείρηση και στη μάθηση που βασίζεται στην εργασία,
- (vii) Να ενθαρρυνθούν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ώστε να δέχονται ομάδες μαθητών πέραν των παραδοσιακών, επιδεικνύοντας πνεύμα κοινωνικής ευθύνης και ένα ευρύτερο άνοιγμα προς την κοινωνία εν γένει, ανταποκρινόμενα επίσης στις δημογραφικές προκλήσεις μιας κοινωνίας που γερνάει,
- (viii) Να προαχθεί ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών σε σχέση με τη διατύπωση των αναγκών κατάρτισης και με την ανάπτυξη δυνατοτήτων μάθησης για ενήλικες, και να βελτιστοποιηθεί η συμμετοχή των κεντρικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών στον τομέα αυτό,
- (ix) Να προαχθεί μια ισορροπημένη κατανομή των πόρων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ολόκληρο τον κύκλο της ζωής, η οποία θα βασίζεται στην κοινή ευθύνη και σε ισχυρή δέσμευση του δημοσίου, ιδίως όσον αφορά τη λήψη μέτρων «δεύτερης ευκαιρίας» και στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων,
- (x) Να αναπτυχθεί με το βέλτιστο τρόπο η παροχή μάθησης προς τους ηλικιωμένους, με σκοπό την προαγωγή ενεργού, αυτόνομης και υγιούς γήρανσης κατά την οποία θα μπορούν να αξιοποιούν τις γνώσεις τους και την εμπειρία τους και να αποτελούν κοινωνικό και πολιτιστικό κεφάλαιο προς όφελος της κοινωνίας ως σύνολο.

Η Εκπαίδευση Ενηλίκων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της διά βίου μάθησης, η οποία καλύπτει κάθε μαθησιακή δραστηριότητα από την προσχολική ηλικία μέχρι και μετά τη συνταξιοδότηση.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» χαρακτηρίζει τη διά βίου μάθηση και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων ως ιδιαίτερα σημαντικά στοιχεία για την αντιμετώπιση της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, της γήρανσης του πληθυσμού και της ευρύτερης οικονομικής και κοινωνικής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τομείς προτεραιότητας του ανανεωμένου Ευρωπαϊκού Θεματολογίου για την Εκπαίδευση Ενηλίκων για την περίοδο 2012-14

Λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες συνθήκες σε κάθε κράτος μέλος και σύμφωνα με τις εθνικές προτεραιότητες, τα κράτη μέλη καλούνται να εστιάσουν τις δράσεις τους στους ακόλουθους τομείς:

- Υλοποίηση της διά βίου μάθησης και της κινητικότητας
- Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης
- Προαγωγή της ισοτιμίας, της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά μέσω της εκπαίδευσης των ενηλίκων
- Ενίσχυση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας όσον αφορά τους ενήλικες και το εκπαιδευτικό περιβάλλον τους
- Βελτίωση της βάσης γνώσεων για την εκπαίδευση ενηλίκων και της παρακολούθησής της.

Σχέδιο Δράσης της Κύπρου στο πλαίσιο της προώθησης του ανανεωμένου Ευρωπαϊκού Θεματολογίου για την Εκπαίδευση Ενηλίκων 2012-14

Η Κύπρος συμμετέχει στην προώθηση του ανανεωμένου θεματολογίου για την Εκπαίδευση Ενηλίκων, μεταξύ άλλων, με την υλοποίηση Σχεδίου Δράσης, το οποίο θα ολοκληρωθεί τον Αύγουστο του 2014.

Ο προϋπολογισμός του Σχεδίου ανέρχεται σε €168.000 με ποσοστό συγχρηματοδότησης ύψους 75%. Ο Φορέας Ανάθεσης είναι ο Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το Σχέδιο Δράσης υλοποιείται υπό το πρίσμα της Στρατηγικής Διά Βίου Μάθησης 2007-13 που υιοθετήθηκε στην Κύπρο το 2007, και θα προωθήσει περαιτέρω τους στόχους που τέθηκαν αναφορικά με την Εκπαίδευση Ενηλίκων, μέσω της στενής συνεργασίας με τα μέλη των τεχνικών και εθνικών επιτροπών της Στρατηγικής, τα οποία σε έναν μεγάλο βαθμό εκπροσωπούνται στην Ομάδα Εργασίας για την προώθηση του παρόντος Σχεδίου Δράσης.

Η Ομάδα Εργασίας του Σχεδίου Δράσης αποτελείται από εκπροσώπους Διευθύνσεων και Τμημάτων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Υπουργείου Εργασίας, του Γραφείου Προγραμματισμού, της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, του Ιδρύματος Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης, του Κέντρου Παραγωγικότητας, της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου κ.ά.

Το έργο στοχεύει στην:

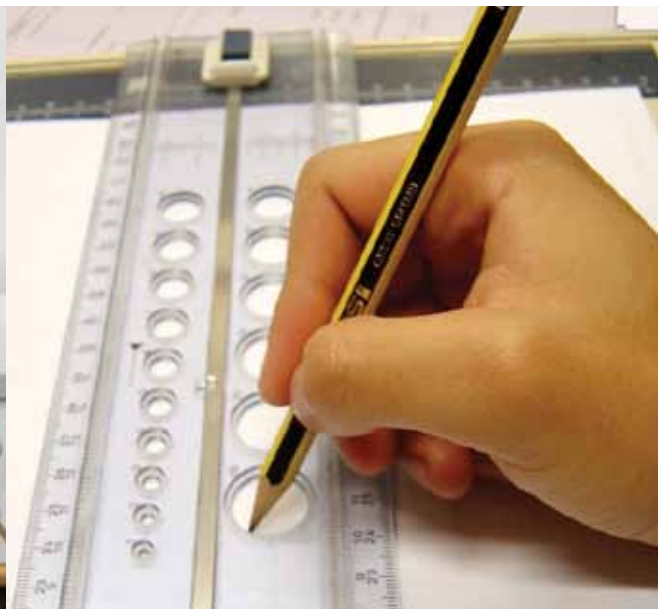
- Ενημέρωση των ενηλίκων για το θεμελιώδες δικαίωμά τους στην εκπαίδευση καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους.
- Ενημέρωση για τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες που έχουν όλοι οι ενήλικες, ειδικά αυτοί που ανήκουν σε ειδικές κοινωνικές ομάδες και αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα εξαιτίας της μειωμένης συμμετοχής τους στην εκπαίδευση (π.χ. άτομα με χαμηλές δεξιότητες στην ανάγνωση-γραφή-τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας, άνεργοι, ηλικιωμένοι, άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο).
- Ενίσχυση της συνεργασίας των βασικών εταίρων (stakeholders) σε θέματα Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Κύπρο και στην Ευρώπη, μέσα από τη συμμετοχή σε σχετικές δραστηριότητες.

Απώτερος στόχος η αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων σε ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Μερικές από τις δράσεις του Σχεδίου είναι οι ακόλουθες*:

- Τακτικές συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας
- Οδηγός Εύρεσης Ευκαιριών Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων στην Κύπρο
- Εναρκτήριο Συνέδριο
- Περιφερειακές Ημερίδες Πληροφόρησης
- Δραστηριότητες Ομαδικής Μάθησης (Peer Learning Activities)
- Τελικό Συνέδριο

*Όλες οι δράσεις του Σχεδίου καθώς και σχετικό ενημερωτικό υλικό αναρτώνται στην ιστοσελίδα www.moec.gov.cy/aethee

Δραστηριότητες δημοσιότητας

Στο πλαίσιο του Σχεδίου προβλέπονται δραστηριότητες δημοσιότητας, ώστε να εξασφαλιστεί η επίτευξη της κατάλληλης διάδοσης των δραστηριοτήτων του έργου.

Οι δραστηριότητες του έργου και των τελικών προϊόντων θα διαδοθούν μέσα από μια ιστοσελίδα, η οποία έχει σχεδιαστεί ειδικά για την προώθηση του έργου. Η ιστοσελίδα του έργου στοχεύει να συμπεριλάβει όλες τις δραστηριότητες του έργου καθώς και σχετικό πληροφοριακό υλικό (π.χ. ευρωπαϊκά εργαλεία, ευρωπαϊκές αναφορές, έρευνες, κλπ) αναφορικά με την Εκπαίδευση Ενηλίκων. Παράλληλα, θα δίνονται πληροφορίες σχετικά με τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες που οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι μπορούν να έχουν στην Κύπρο μαζί με όλα τα στοιχεία επικοινωνίας των σχετικών οργανισμών. Επιπλέον, θα πληροφορεί τους ενδιαφερόμενους για τις διάφορες δραστηριότητες του έργου (ημερομηνίες σημαντικών δράσεων, ενημερωτικό υλικό, κ.λπ.).

Η ιστοσελίδα του Σχεδίου είναι <http://www.moec.gov.cy/aethee>

Το υλικό που θα παραχθεί κατά τη διάρκεια του έργου θα διανεμηθεί σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς (εκπαιδευτές ενηλίκων, ενήλικες, ασκούμενοι, φορείς χάραξης πολιτικής, κλπ) είτε μέσω ταχυδρομείου είτε μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος (e-mail). Με τον ίδιο τρόπο, οι δημοσιεύσεις που θα προκύψουν καθ' όλη τη διάρκεια του έργου (π.χ. δημοσιεύσεις συνεδρίων, δημοσιεύσεις PLAs, ενημερωτικά δελτία, κλπ) θα διανεμηθούν στους συμμετέχοντες και σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Τέλος, το έργο θα γνωστοποιείται με τα δημόσια μέσα ενημέρωσης για σκοπούς διάδοσης των αποτελεσμάτων, όπως έντυπες εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο, τηλεοπτικές συνεντεύξεις, καθώς και μέσω των ψηφιακών εκδόσεών τους.

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Γραφείο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων
Ιστοσελίδα: <http://www.moec.gov.cy/aethee>
Τηλ. 22806321, 22809508